ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administrajca: Rzeczpospolita 1, III — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 kwietnia 1927

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NR. 7 Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu* **ROK 6**

Okólnik Związku Fabrykantów.

SPRAWY PODATKOWE.

Prośby o odroczenie płatności opłat stemplowych (art. 177 u. o. s.) Okólnik Ministra Skarbu nr. L. DPO I. 144/VII/27 z dnia 8 lutego r. b. w następujący sposób reguluje sprawę wnoszenia próśb o odroczenie płatności opłat stemplowych.

1. Jeżeli strona wniosła prośbę o odroczenie płatności, względnie o rozłożenie na raty opłaty stemplowej, co do której nastąpił wymiar doraźny (§§ 3—31 i s) lub co do której strona zamierza wymiar taki spowodować, i jeżeli stronie tej przed upływem terminu 3 tygodniowego, przewidzianego w art. 20, względnie 21 u. o. s. nie doręczono zawiadomienia o decyzji Ministerstwa Skarbu, względnie Izby Skarbowej wydanej na ową prośbę — to fakt wniesienia prośby o odroczenie płatności nie zwalnia strony od obowiązku uiszczenia opłaty w terminie 3 tygodniowym.

Przeto Urząd Skarbowy choćby mu było wiadome, że została wniesiona prośba o odroczenie płatności, ma wykonać we właściwym czasie czynność urzędową, przewidzianą w § 17 i s. W razie stwierdzenia, że opłaty nie uiszczono lub że uiszczono ją tylko w części, należy postąpić w sposób następujący:

a) jeżeli w chwili wykonywania czynności urzędowej przewidzianej w § 17 i. s. znajduje się w urzędzie skarbowym zawiadomienie o decyzji Ministerstwa Skarbu (względnie Izby Skarbowej) zezwolenia na odroczenie płatności, to urząd skarbowy wymierzy za pomocą nakazu płatniczego (§ 34, punkt 3 i. s.) opłatę bez podwyżki i zamieści w nim informację o terminie (względnie terminach) uiszczenia zgodnie z decyzją Ministerstwa Skarbu, względnie Izby Skarbowej;

b) w braku decyzji, Urząd Skarbowy wymierzy zapomocą nakazu płatniczego (§ 34 punkt 3 i. s.) opłatę wraz z podwyżką. Jeżeliby następnie, a mianowicie po przypisaniu opłaty wraz z podwyżką w księdze bierczej, Urząd Skarbowy otrzymał decyzję, zezwalającą na odroczenie płatności, to ma podwyżkę odpisać (§ 63 i. s.).

2. Jeżeliby strona, której prośba o odroczenie płatności nie została uwzględniona, wniosła prośbę o obniżenie podwyżki (art. 42, ustęp trzeci u. o. s.) to Izba Skarbowa ma przed powzięciem decyzji przedstawić sprawę Ministerstwu Skarbu i przytem oświadczyć się, czy w jakiej mierze i z jakich powodów prośba powinna być uwzględniona.

Rozkładania na raty dodatkowego opodatkowania od zapasów spirytusu i wyrobów wódczanych. — Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dn. 25. 1. r. b. L. 1853/DA. M. Wa upoważniono Izby Skarbowe do udzielania pozwoleń na spłaty dodatkowego podatku w 12 ratach miesięcznych najpóźniej do końca 1927 r. przedsiębiorstwom zasługującym na zaufanie, o ile wymieniona kwota wynosi przynajmniej 1 000 zł.

SPRAWY KREDYTOWE.

W sprawie kredytów amerykańskich. Ministerstwo Skarbu przeszkodziło zawarciu umowy między Towarzystwem Kredytowem Przemysłu Polskiego w Warszawie, a grupą Klopstoka, tyczącej się uplasowania znaczniejszych ilości listów zastawnych tego Towarzystwa w Ameryce za pośrednictwem wspomnianej grupy. Jak się dowiadujemy, przeszkoda w zawarciu umowy wywołana została na skutek żądania grupy kapitalistów amerykańskich, występujących pod firmą Bankers Trustu, z którą to grupą prowadzą wstępne rokowania o pożyczkę państwową prof. Krzyżanowski i dr. Młynarski. Grupa ta nie życzy sobie, by przed uplasowaniem ewentualnych obligacji pożyczki państwowej inne papiery polskie pojawiały się na amerykańskim rynku.

Kredyt dyskontowy w Banku Polskim. Polityka kredytowa Banku Polskiego jest bardzo liberalna, cenzura złagodzona. Bank zwolnił niektóre firmy od zabezpieczeń hipotecznych swego czasu od nich pobieranych. Charakterystycznym jest fakt ten, że Bank z własnej inicjatywy podwyższył kredyty dyskontowe.

Nowelizacja ustawy o pomocy dla Banków. W okresie kryzysu finansowego, który na tle ogólnego kryzysu gospodarczego ujawnił się najsilniej w sierpniu i we wrześniu 1925 r. Rząd pospieszył z pomocą kredytową wielu bankom krajowym, które w przeciwnym razie niewątpliwie nie przetrwałyby runu i nie uniknęłyby ruiny, co groziło ogólną katastrofą gospodarczą.

Rząd nie miał wówczas odpowiedniej podstawy ustawowej do wszczęcia akcji kredytowej na szerszą skalę i musiał pod względem formalnym zadowolnić się tylko wniesieniem do Sejmu projektu odpowiedniej ustawy, która uchwaloną została dopiero w dn. 28 listopada 1925 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 119/25, poz. 859).

Kwota przeznaczona na pomoc kredytową dla banków, została prawie w całości zużytą na cel zamierzony z dużą korzyścią w sensie poprawy stanu bankowości polskiej i uniknięcia jej zniszczenia. Gdy jednak zaszła potrzeba uregulowania na czas dłuższy stosunku kredytowego do Skarbu Państwa banków, korzystających z rządowej pomocy finansowej to okazało się, że art. b wspomnianej ustawy upoważniający Rząd do wdrożenia akcji kredytowej zredagowany został w sposób niejasny i niewystarczający.

Celem uzupełnienia powyższej luki, Ministerstwo Skarbu opracowało obecnie projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej art. 6 wzmiankowanej ustawy zostaje zmieniony w sposób określający wyraźnie uprawnienia Ministra Skarbu w wyborze operacyj finansowych, których zastosowanie konieczne jest dla ostatecznego uporządkowania stosunku kredytowego między Skarbem Państwa a odnośnemi bankami tytułu rządowych pożyczek sanacyjnych.

SPRAWY CELNE.

W sprawie nowej taryfy celnej. Prace nad nową ustawą celną są w pełnym toku, jak nas informują, w niedługim czasie zostanie wydany projekt, który będzie kołom gospodarczym podany do zaopinjowania.

Zniżka cen na mączkę ziemniaczaną i dwutlenek siarki. W myśl konwencji handlowej zawartej z Republiką Czechosłowacką (Dz. U. R. P. z r. 1926 Nr. 111 str. 1266) mączka ziemniaczana i dwutlenek siarki mogą przy wwozie do Czechosłowacji korzystać ze zniżki ceł czechosłowackich, o ile odnośne przesyłki zaopatrzone będą w certyfikaty, stwierdzające ich zawartość.

Urząd Wojewódzki wydawać będzie na żądanie eksporterów odnośne certyfikaty tylko wtedy, jeśli eksporter przedstawi władzy przemysłowej świadectwo pochodzenia towaru, wystawione przez odnośną Izbę Handlowo-Przemysłową lub inną organizację gospodarczą upoważnioną przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu do wystawienia świadectw pochodzenia i wizowane przez Konsulat Republiki Czeskosłowackiej w Polsce lub przez Radcę Handlowego Poselstwa Czeskosłowackiego w Warszawie.

Waloryzacja ceł. Komisja Opinjodawcza przy Komitecie Ekonomicznym Rady Ministrów oświadczyła się za waloryzacją ceł w takim procencie, jaki odpowiada stosunkowi dewaluacji ceł do różnicy cen. Prawdopodobnie waloryzacja dojdzie do 40%. Przytem miałyby być wprowadzone na niektóre środki produkcji ulgi celne autonomiczne odnawiane względnie rewidowane co kwartał. Chwilowo sytuacja przedstawia się w ten sposób, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu jest raczej za niestosowaniem waloryzacji jeszcze przez pewien czas, licząc się z tem, że w razie dalszego psucia się bilansu handlowego polskiego, państwa ościenne nie będą miały nic przeciwko waloryzacji. Obecna aktywność bilansu w stosunku do innych państw utrudnia sytuację wpro-

wadzenia tej waloryzacji, gdyż nie daje podstaw, wedle których Polska mogłaby uzasadnić konieczność tej waloryzacji.

Anglja. Rozporządzeniem z dnia 23 grudnia 1926 roku został zakazany przywóz drzewa olszowego do Anglji i Walji z państw europejskich.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie w dn. 15 stycznia r. b.

Francja. Francuski „Journal Officiel" z dnia 25 stycznia r. b. podaje wiadomość o cofnięciu ograniczeń odnośnie do wywozu koksu z Francji, poczynając od dnia 1 lutego r. b.

Węgry. Dekret rządowy z dn. 23 grudnia 1926 r. przedłuża do dnia 1 kwietnia r. b. okres, w którym nafta o ciężarze gatunkowym 0,735 do 0,790 (poz. tar. celn. 322a) oleje mineralne do oświetlenia o ciężarze gatunkowym 0,790 do 0,845 (poz. tar. celn. 322b) i inne oleje, specjalnie wymienione w taryfie celnej używane do maszyn, olej wrzecionowy i t. p. lekkie oleje oraz oleje na paliwo (poz. tar. celn. 322c) korzystają ze zredukowanych stawek celnych w wysokości 6,80 kor. zł. od 100 kg. wzwyż netto.

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

Rozporządzeniem z dnia 25 lutego r. b. Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 148 zezwala się przy wywozie zagranicę przędzy wełnianej barwionej, wytworzonej w kraju, na zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy zużyte do wyrobu tych towarów barwniki i chemikalja podług następujących norm: za 100 kg. przędzy wełnianej barwionej od Nr. 20 wzwyż numeracji metrycznej 36,— zł.

Rozporządzeniem z dnia 21 lutego r. b. Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 124, poz. taryfy celnej 103 punkt 5. Azotniak (cjanamid wapnia) został uwolniony od cła.

Rozporządzeniem z dnia 21 lutego r. b. Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 125, wysokość odsetek prawnych obniżono na 10 od sta rocznie.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 lutego r. b. Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 131 6-cio tygodniowy okres zasiłkowy na wypadek bezrobocia przedłuża się w sezonie martwym do 10 tygodni.

Rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 22 lutego r. b. Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 135 przedłuża się termin ważności zniżki taryfowej dla węgla kamiennego w komunikacji polsko-austr. do 31 sierpnia 1927. Rozporządz. to wchodzi w życie od 1 marca r. b.

EKSPORT.

Propaganda dla Peru. Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, że dla większego zainteresowania się Polską i przemysłem polskim całego szeregu inżynierów peruwiańskich, tudzież dla zaznajomienia ich z przemysłem polskim, byłoby bardzo wskazane, aby wszelkiego rodzaju większe wytwórnie polskie nadesłały do Konsulatu Generalnego Rp. Peru w Polsce (Warszawa, ul. Oboźna 11) dla politechniki w Limie swoje katalogi, prospekty, fotografje, próby i t. p. materjał techniczno-reklamowy w języku polskim lub innych, ponieważ w hiszpańskim narazie nie będzie to możliwe.

Eksport do Rosji. Ministerstwo Przemysłu i Handlu ma wystąpić na Radę Ministrów z wnioskiem o udzielenie gwarancji dla kredytów towarowych, udzielanych przez tut. przedsiębiorstwa Rosji, a to narazie w wysokości 10 miljonów złotych. Wybrano Komisję, która ma szczegółowo projekt akcji w tym kierunku opracować. Ministerstwo ma zamiar również przystąpić do analogicznej akcji dotyczącej eksportu polskiego do innych państw, a w szczególności do Rumunji, na Bałkan, do Lewantyn i t. p.. W najbliższym czasie proponowana jest wycieczka przemysłowców do Rosji w celu nawiązania bliższych stosunków handlowych.

Do Mitylen (wyspa Lesbos). Chemiczne artykuły, soda kaustyczna, waselina, gliceryna etc. Oleje mineralne, nafta. Tekstylja i galanterja tekstylna. Papier i papiernicze wyroby, kartony, naczynia gospodarskie emaljowane i aluminjowe, fajansowe wyroby do domowego użytku. Galanterja metalowa i metalowe części budowlane, artykuły do oświetlania — (lampy, żyrandole etc.). Skóry wyrobione, elektrotechniczne artykuły oraz inne nadające się dla rynku tamtejszego.

Do Kermanshah (Persja). Tekstylja różnego rodzaju, szczególniej wełniane, trykotaże, sukno, galanterja metalowa, wyroby skórzane, szklane wyroby, maszyny różnego rodzaju, szczególniej rolnicze.

Do Australji. (Sydney) wyroby tekstylne, pończosznicze, materjały dla pokrycia parasoli, ramek ze stali i celuloidu dla torebek damskich, elektrotechniczne towary etc.

SPRAWY SOCJALNE.

Opłaty stemplowe od umów służbowych zawieranych z urzędnikami kontraktowym. Minist. Skarbu okólnikiem z dnia 3 marca r. b. L. DPO 9129/VII/26 oznajmia, że umowy o najem usług (umowy służbowe) zawierane z urzędnikami kontraktowym, począwszy od dn. 1 stycznia 1927 r. wolne są od opłaty stemplowej w myśl art. 91p i ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 98/1926, poz. 570).

SPRAWY INFORMACYJNE.

Międzynarodowa Wystawa Sanitarno-Higjeniczna. W czasie od dnia 30 maja do 20 czerwca r. b. odbędzie się w Warszawie z racji IV. Międzynarodowego Kongresu Medycyny i Farmacji Wojskowej Międzynarodowa Wystawa Sanitarno-Higjeniczna.

Na wystawie tej będą reprezentowane wszystkie dziedziny wytwórczości związane z higjeną.

Wobec powyższego w rachubę wchodzić będą gałęzie wytwórczości, zajmujące się produkcją artykułów, wchodzących w zakres następujących działów:

I. Dział Wojskowo-Sanitarny Polowy: wyekwipowanie sanitarne, środki transportowe, higjena polowa, wyekwipowanie przeciwgazowe.

II. Dział naukowo-szpitalny: pracownie naukowo-djagnostyczne, pracownie naukowo-lecznicze, — szpitale, przychodnie dla chorych, stacje ratunkowe, stacje odżywcze w czasie wojny wraz z środkami transportowemi, instytucje lecznicze, państwowe, społeczne i samorządowe, transport chorych i rannych, ogólna statystyka sanitarna ludności cywilnej.

III. Dział urządzeń sanitarno-higjenicznych: siedziby i mieszkania, wentylacja, oświetlenie, ogrzewanie, zapotrzebowanie w wodę, asenizacja, grzebanie zwłok, dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja, czystość indywidualna, higjena produktów spożywczych.

IV. Dział Chemiczno-farmaceutyczny i apteczny: środki lecznicze, przetwory farmaceutyczne, środki dezynfekcyjne, środki opatrunkowe, barwiki i przetwory do badań fizjologicznych i mikroskopowych, płyny miareczkowe i odczynniki, wody mineralne i sztuczne, wina lecznicze, mydła lecznicze, przyrządy, narzędzia i przybory apteczne, urządzenia apteczne.

V. Dział przyrządów narzędzi i przyborów lekarskich i dentystycznych.

VI. Dział sprzętu szpitalnego: sprzęt dla sal chorych, sprzęt dla sal opatrunkowych, sprzęt dla sal chirurgicznych.

VII. Dział weterynaryjny: pracownie naukowe, szpitale, przychodnie i stacje ratunkowe dla zwierząt, środki transportowe dla chorych i rannych zwierząt, wojskowe urządzenia polowe weterynaryjne, przyrządy, narzędzia i przybory lekarskie weterynaryjne, specjalne leki dla zwierząt, specjalne szczepionki i surowice dla zwierząt, statystyka weterynaryjna cywilna i wojskowa.

Zgłoszenia skierowywać należy do Izby przem.-handlowej w Poznaniu, gdzie również otrzymać można szczegółowe informacje, dotyczące warunków brania udziału w Wystawie.

Obowiązek posyłania uczniów do dokształcającej szkoły kupieckiej. W związku z komunikatem o obowiązku posyłania uczniów i pomocników handlowych do dokształcającej szkoły kupieckiej — Izba przemysłowo-handlowa wyjaśnia, że pod określeniem uczniowie i pomocnicy należy rozumieć pracowników obojga płci tak biurowych jak i handlowych.

III. Ogólno-Państwowy Zjazd Straży Pożarnych i Wystawa Pożarnicza w Poznaniu. Niniejszem podajemy do wiadomości, iż w dniach od 26 do 29 czerwca r. b. odbędzie się Ogólno-Państwowy Zjazd Straży Pożarnych, połączony z Międzynarodową Wystawą Pożarniczą na terenach Targów Poznańskich.

W sprawie rokowań handlowych z Niemcami. Potwierdza się wiadomość, że zerwanie rokowań handlowych z Niemcami wywołane zostało na skutek presji ze strony nacjonalistów i to w czasie nieobecności niemieckiego Ministra Spraw Zagranicznych Stressemana, który ma być rzekomo z przebiegu spraw niezadowolony. Na zmianę usposobienia w Niemczech oddziaływuje równocześnie zmiana stanowiska Anglji w stosunku do kwestji zaciągnięcia pożyczki polskiej w Ameryce. Wpływ na to zaostrzenie się stosunków angielsko-sowieckich. Istnieją ślady, że Anglja pośrednio stara się uzyskać wpływ na rokowania pożyczkowe polskich delegatów w Ameryce. Zerwanie rokowań handlowych nie wpłynęło wcale ujemnie na przebieg pertraktacji o pożyczkę. Do tychczasowy kurs polskich pożyczek w Ameryce ustalił się, a nawet poprawił. Polska żąda od Niemiec ustępstw w sprawie kontyngentu węglowego, importu drzewa tartego, dopuszczenia bydła i mięsa, importu produktów naftowych i t. p. W sprawie koncesji co do osiedlenia istnieje tendencja w tym kierunku, że Niemcy mają przyjmować polskich robotników, których i tak potrzebują, a Polska będzie przyjmowala w ograniczonej ilości niemieckich kupców i przemysłowców oraz siły pomocnicze z zakresu handlu i przemysłu. Co do osiedlenia się niemieckich rolników, Polska nie chce przyjąć żadnych zobowiązań. W wypadku nieprzyjęcia tej platformy ewentualnego traktatu handlowego, Polska przestanie oglądać się na Niemcy i przeprowadzi rewizję konwencji handlowej z innemi państwami, by dostać dalsze koncesje dla swojego eksportu i tranzytu.

Posiedzenie Komisji Opinjodawczej. Na posiedzeniu swojem w dniu 18. bm. Komisja Opinjodawcza uchwaliła wyznaczyć środy każdego tygodnia (godzina 5—8 po południu i ewentualnie po przerwie godz. 9—11 wieczorem), jako stałe dni zwyczajnych posiedzeń Komisji. Pozatem w razie potrzeby odbywać się będą w dniach każdorazowo specjalnie oznaczonych posiedzenia nadzwyczajne.

„Klucz“ do handlu z Polską. Sekcja Polska Targów Lyońskich wydaje „Klucz“ do handlu z Polską. Piętnastego kwietnia r. b. 25.000 egzemplarzy „Klucza“, bezpłatnie przesłanych, pouczy zachodnio-europejski świat przemysłowo-handlowy, co w Polsce można kupić, jak z Polski towar sprowadzić, komu w Polsce poruczyć zastępstwa, do kogo się zwrócić w sprawach handlowych, bankowych, transportowych.

Pozostawiając kilka stron „Klucza“ na ogłoszenia dla przodujących firm polskich, Sekcja Polska Targów Lyońskich przeznaczyła także miejsce na reklamę.

Wiadomość powyższą otrzymaliśmy od Konsulatu Polskiego w Lyonie, 14 bis, Boulevard Eugene-Reguillon.

Obniżenie stopy procentowej w P. K. O. Z dniem 1 marca rb. obniżyło P. K O. stopę procentową z 10 na 9½ w stosunku rocznym przy pożyczkach, udzielanych przez P. K. O.

Częściowe przesyłki i świadectwa pochodzenia. Konsulat Republiki Czechosłowackiej komunikuje, iż na podstawie rozporządzenia czechosłowackiego ministerstwa handlu i ministerstwa finansów, przesyłki częściowe, o ile nadchodzą z jednem świadectwem pochodzenia, mają być z tego samego odliczane i odpisywane aż do jego zupełnego wyczerpania i to nawet w tych wypadkach, przy których niektóra częściowa przesyłka zostanie granicznym urzędom cłowym przekazana do odprawy cłowej innemu urzędowi cłowemu. W ten czas w dokumentach transportu ma być notowane, iż dana przesyłka częściowa objęta jest ogólnem świadectwem pochodzenia.

Przestroga. Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie zwraca uwagę na nowozałożoną firmę „Polonia Import Georg Stefan Roschewski, Berlin SW 61, Belle Alliance Platz 8, III“, która ma mieć minimalne obroty.

Przy tej sposobności ostrzega Konsulat przed inż. Maxem Schiemenz, Berlin N 65, Edinburgerstr. 25, który pod pozorem przeprowadzenia wielkich tranzakcji z Polską, zaciąga pożyczki.

Paszporty ulgowe dla jadących na zagraniczne Targi. W związku z wiosennemi targami międzynarodowymi w Lipsku, Ljonie, Pradze, Medjolanie i Wiedniu, Ministerstwo Przemysłu i Handlu ustaliło w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu kontyngenty paszportów ulgowych dla kupców polskich zamierzających odwiedzić te Targi.

Wspomniane kontyngenty przewyższają znacznie odpowiednie kwoty z roku zeszłego i są podzielone pomiędzy poszczególne Województwa w zależności od znaczenia gospodarczego odnośnych Targów dla danego okręgu. W ramach ustalonych kontyngentów będą wystawiane odpowiednie zaświadczenia na otrzymanie paszportu ulgowego przez właściwe Wydziały Przemysłowe przy Województwach, względnie przez Inżynierów Przemysłowych na Warszawę i Częstochowę.

Bank nie ma prawa zatrzymania zawartości safesu. Jeden z banków łódzkich, który wynajął swemu klijentowi safes, wystąpił ze skargą przeciwko niemu o należność za wynajem kasetki opancerzonej za przeciąg dwóch lat: przedtem jednak nie pozwolił kliejentowi zaglądać do safesu, ani wybrać złożonych tam papierów i precjozów. Pozwany kliejent, kwestjonując wysokość należności, wnosił w powództwie wzajemnem o zobowiązanie banku do otworzenia razem z nim safesu i o zezwolenie na wyjęcie zawartości kasetki, gdyż bankowi nie przysługuje prawo zatrzymania.

Sąd Okręgowy w Łodzi rozważył przedewszystkiem naturę prawną umowy między bankiem i kliejentem w przedmiocie wynajęcia schowku. Zdaniem sądu, zamiar (animus) strony pozwany polega na tym, aby przechować pewne walory w zupełnem bezpieczeństwie. Podjął się tego obowiązku bank za pewną opłatą i obowiązek banku polega na strzeżeniu walorów w odpowiedniem schowku bez prawa dostępu do tychże. Stąd wynika, że obie strony mają współposiadanie (compossessio) jednej i tej samej rzeczy. Wobec tego jest bez znaczenia prawnego, kto dostarcza lokal z kasetką: bank czy kliejent. Kwestją zasadniczą jest obowiązek kliejenta do płacenia za strzeżenie przez bank safesu i obowiązek banku do strzeżenia schowków: obie strony mają współposiadanie przy wzajemnej kontroli nad swemi czynnościami.

Jeżeli bank posiada schowek łącznie z klijentem to znaczy nie jest jego dzierżycielem. Prawo zatrzymania (ius retentionis) przysługuje w zasadzie dzierżycielowi. Z tego powodu bankowi nie przysługuje retencja schowku w stosunku do klijenta.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1927.

Aparaty i artykuły elektrotechniczne
W. Zgoła w Poznaniu, ul. Grottgera 4, tel. 62-93.

Armatura
Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM“ Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.

Barwniki nietrujące
Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna
Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825.
W. Rakowski w Poznaniu, ulica Pocztowa 1.

Czekolada
Gaplana Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Wawrzyńca 28.

Dezynfekcyjne środki, lyzol, kreolina
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Dębina stolarska, dębowe dykty
B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Drzewo
wnańska Spółka Drzewna T. A. Poz Poznaniu, św. Marcin 52/53.

Fabryka Farb
Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.

Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek
Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Gazety
Kurjer Poznański, św. Marcin 70.
Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Getry (kamasze filcowe)
Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamajski, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.

Instalacje
W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska
Lewandowski i Ska w Poznaniu, ul. Wielka 11.
F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Lakiery i pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Litograficzne druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122

Maszyny rolnicze
H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.
Grześkowiak, Gostyń, tel. 108.

Mydła
J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.
Wlkp. Wytwornia Chemiczna T. A. w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego nr. 5.
H. Żak, w Poznaniu, ulica Bukowska 37.

Mydło szare (miękkie)
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Oleje eterycz. i esencje
Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakowania i kartonaże
F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Perfumy
J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.
Henryk Żak w Poznaniu, Bukowska 37.

Piwo
Browar Huggera w Poznaniu, ulica Półwiejska 25.

Samochody
Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Siatki druciane
A. Zwierzchowski i Ska, Fabryka lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów drucianych w Poznaniu i Czerwonaku, biura ul. Podgórna 10a tel. 4007.

Siatki żarowe
Żar Tow. Akc. w Nowym Tomyślu.

Sukna
Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.

Sztuczny nawóz
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Śruby mosiężno-toczone
W. Zgoła w Poznaniu, ul. Grottgera 4, tel. 62-93.

Transport towarów
C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Wagony i Parowozy
H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wódki
Hartwig Kantorowicz, Tow. Akc. w Poznaniu, Grochowe Łąki 6.
„Akwawit“, Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.

Zakłady Stolarskie
Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

Związkowa Centrala Maszyn

Tow. Akc.

Ul. Ratajczaka 16 **POZNAŃ** Tel. 2280 i 2289

Maszyny i narzędzia rolnicze
wszelkiego rodzaju
oraz części zapasowe

Generalne reprezentacje:

H. Cegielski Tow. Akc.: garnitury parowe do młócenia
Massey-Harris: maszyny żniwne, motory naftowe
Aktiebolaget Baltic: centryfugi do mleka
Phoenix, Wiedeń: tryery do zboża

Prosimy zażądać oferty! Prosimy zażądać oferty!

wszelkiego rodzaju, gotowe farby olejne, pokosty, mydła techniczne, rdzeniowe, rozmaite mydła szare; do dezynfekcji: Lysol i Kreolinę

poleca

w najlepszej jakości na dogodnych warunkach

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc.

Poznań-Starołęka

Biura: Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 5

Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego 7, dom ogrod. — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu.
Redaktor Wł. Szczepański.